

enkelte ejendoms beliggenhed. Der er med de løbende ændringer skabt større ensartethed i reglerne, således at der ikke er forskelle i betalingsprincipperne fra kommune til kommune.

Udviklingen har endvidere bevæget sig i retning af en forsyningsselskabsmodel, der hviler på et solidarisk princip og på et princip om fuld brugerfinansiering, idet det forudsættes, at kloakforsyningens udgifter og indtægter hviler i sig selv.

Udviklingen i brugen af vandmålere er intensiveret op gennem 90'erne, og beregningsgrundlaget for vandafledningsbidraget er således tilsvarende ændret gradvist frem til i dag, hvor der efter bekendtgørelse nr. 525 af 14. juni 1996 er landsdækkende målerkrav. Da erhvervsjendomme i vidt omfang også tidligere blev afregnet på grundlag af målt forbrug, er udviklingen i brugen af målere særligt betydningsfuld for boliger og sommerhuse. Der er herved sket en forskydning af betalingen fra sommerhuse til helårsboliger i områder, hvor der ikke tidligere var målerkrav, og der er hermed ikke det samme forhold som tidligere mellem bidraget og den omkostning, som de to brugergrupper påfører kloakforsyningen.

b. Kostæghed - og opdeling af vandafledningsbidraget i en fast og en variabel del

Baggrunden for udvalgets arbejde var som ovenfor nævnt, at en række kommuner - særligt kommuner med store sommerhusområder og store vandforbrugende industrier - har fremført, at en afregning efter målt vandforbrug ikke tager tilstrækkelig højde for, at de faste omkostninger, der udgør en betydelig del af kloakforsyningens samlede omkostninger, er uafhængige af vandforbruget.

Argumentationen har været, at småforbrugere, som f.eks. sommerhusejere, der har et lavt vandforbrug, betaler for lidt og derfor reelt ikke bidrager til dækning af de faste omkostninger i kloakforsyningen, som de er årsag til. Omvendt dækker de store vandforbrugende industrier via betaling af vandafledningsbidraget en reelt større del af de faste omkostninger, end industrierne er årsag til.

Med det landsdækkende krav om målere på ejendomsniveau er denne problemstilling yderligere aktualiseret.

Kloakforsyningernes samlede udgifter udgjorde ifølge de kommunale regnskaber i 1996 4,4 milliarder kr. fordelt med 1,8 milliarder kr. i anlægsudgifter og 2,6 milliarder kr. i driftsudgifter. Tilsvarende udgjorde indtægterne i 1996 4,1 milliarder kr. fordelt med 0,2 milliarder kr. i anlægsindtægter og 3,9 milliarder kr. i driftsindtægter.

Det er vanskeligt at fastslå, hvor stor en del af kloakforsyningens omkostninger, der er faste henholdsvis variable, da de fleste omkostninger har et islæt af både fast og variabel karakter. Et realistisk skøn er ifølge Spildevandsudvalgets betænkning nr. 3 1996 om spildevandsafledningen i det åbne land, at ca. 85 pct. af omkostningerne er faste.

Da en stor del af kloakforsyningens omkostninger således ikke er kubikmeter-afhængige, kan der argumenteres for, at et 100 pct. variabelt bidrag ikke vil være kostægte.

Vandafledningsbidragsudvalget har diskuteret begrebet kostæghed indgående. Nogle omkostninger er umiddelbart faste, men kan betraget over en længere tidshorisont være delvis variable. F.eks. vil omkostningerne for kloakforsyningen ikke falde nævneværdigt, hvis spildevandsmængden fra den ene dag til den anden falder dramatisk. På længere sigt kan f.eks. renseanlæggets størrelse tilpasses ændringer i den tilladte mængde spildevand, mens f.eks. omkostninger til drift og vedligeholdelse af ledningsnettet på længere sigt kun i mindre omfang vil reduceres som følge af et fald i den tilladte mængde.

På landsplan bruges hovedparten af udgifterne for kloakforsyningen på udgifter til etablering, drift og vedligeholdelse af ledningsnettet, mens selve renseanlægget udgør en mindre andel af udgifterne. I større byer, hvor bebyggelsen er tættere, kan forholdet dog være et andet, idet udgifterne til ledningsnettet her ikke vil være så dominerende.

Hvis betalingen skulle være mere kostægte, ville det være naturligt at sætte betalingen i forhold til, hvor langt der var fra brugeren til renseanlægget. Dette ville imidlertid være et brud med det grundlæggende princip i betalingsreglerne, der hviler på solidaritet, uanset hvor den enkelte brugers ejendom er beliggende.

Vandafledningsbidragsudvalget har derfor måttet erkende, at en fuldstændig kostæghed ikke er forenelig med det grundlæggende princip om solidaritet uanset geografisk beliggenhed. Udvalget finder dog, at en opdeling af vandafledningsbidraget i en fast og en variabel del trods alt vil være et skridt i retning mod øget kostæghed. Opdelingen kan endvidere være egnet til at modvirke de negative fordelingsmæssige konsekvenser, der er kommet i takt med indførelse af målere.

Vandafledningsbidragsudvalget har i betænkningen om principper for beregning af vandafledningsbidraget valgt at belyse 4 modeller til opdeling af vandafledningsbidraget i en fast og en variabel del. Ud fra de administrative, økonomiske og miljømæssige kon-